

Til
Energidepartementet
(Elektronisk levering)

Oslo 30. august 2024

Høringssvar om endringer i energiloven

Samfunnsbedriftene Energi (SBE) er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for nær 40 energikonsern. Virksomhetene deltar i hele verdikjeden for energi, fra produksjon av fjernvarme, vann-, sol- og vindkraft, til distribusjon og omsetning av elektrisitet. Av disse representerer vi omtrent halvparten av nettselskapene i Norge, med en hovedvekt av de mindre og mellomstore.

Endringer i energiloven påvirker således alle våre medlemmer.

Innledning

Vi viser til Energidepartementet sitt høringsbrev om forslag til endringer i energiloven (lov av 29. juni 1990 nr. 50) for å modernisere og effektivisere konsesjonssystemet tilpasset fremtidens kraftsystem.

Skal vi nå klimamålene og det grønne skiftet, må det skje en endring i utbyggingstakten både når det gjelder kraftproduksjon og nettutbygging. SBE ser at mange av endringsforslagene vil bidra i en retning som vil gjøre det enklere for utbyggerne, både våre medlemmer og andre, å bidra til den nødvendige utbygging.

Generelt og i stort støtter vi derfor Energidepartementet forslag som fremkommer i denne høringen. Vi ønsker i tillegg å knytte noen ekstra kommentarer til forslagene.

Oppsummert

- Konsesjonsmyndigheten bør gis mulighet til tidlig avslutning av saksbehandling, men kriteriene må være klare.
- Det er positivt at det innføres henteplikt for kraftproduksjon
- Modernisering av prosessregler bør innføres umiddelbart
- SBE støtter departementets forslag om lovfesting av detalplanfase og nye byggefrister
- Vurdere NVEs ressurser og kapasitet

Tidlig avslutning av saksbehandling

Energidepartementet forslår at konsesjonsmyndigheten skal gid mulighet til å avslutte saksbehandlingen tidlig hvis prosjektet i en tidlig fase vurderes til å ikke være realistisk. Det gjelder både nett og produksjon. NVE har i sin kraftmarkedsanalyse kommet frem til at det forventes kraftig forbruksvekst, samtidig som det vil komme lite produksjon. For å løse opp i dette er det behov for å legge til rette for at de prosjektene som kan realiseres, kommer i gang så raskt som mulig. Da må ikke urealistiske prosjekter stå i veien.

Det er i denne sammenheng viktig at ordningen praktiseres strengt og etter en definert ramme. Her må man blant annet hensynta om utbygger fortsatt har finansiell styrke og forutsetninger til å gjennomføre utbyggingen, samt om tilsvarende anlegg er varslet flere steder.

Det bør også defineres tydelig frist for «tidlig avslutning».

Nye frister for konsesjonssøknader

Departementet foreslår å innføre krav om at tiltaket må meldes på nytt dersom det ikke er søkt om konsesjon innen to år etter fastsettelsen av utredningsprogrammet. SBE støtter forslaget, men tror det må vurderes om fristen er lang nok. Det kan være spesielle hensyn som gjør at man trenger en noe lenger frist, og da unngår man også arbeidet med å behandle søknader om utsettelse.

Henteplikt for produksjon

SBE støtter forslaget fra departementet om å innføre henteplikt for produksjonstilknytning opp til 22 kV. Det vil ikke minst lette prosessen for små og lokale kraftprodusenter, som dermed på en enklere og raskere måte får muligheten til å sette i gang bygging av nye kraftprosjekter.

Det foreligger allerede leveringsplikt for forbruk, og det er dermed rimelig at det også innføres for kraftproduksjon i en tid da det er behov for betydelig kraft inn i systemet.

Departementet foreslår videre at nettselskapet må søke NVE om fritak fra tilknytningsplikten nettselskapet mener at det ikke er samfunnsmessig rasjonelt å tilknytte en produsent. Dette støtter vi i SBE fullt opp om. Likeledes mener vi det er viktig at det kreves fullt anleggsbidrag på investeringskostnadene som er direkte henførbare til produksjonen.

Ved innføringen av henteplikt vil det trolig redusere antallet aktører som ikke er nettselskap som vil eie og drifte nettanlegg. Det mener SBE er en positiv utvikling og noe som vil bidra til en ryddigere struktur.

Modernisering av prosessregler

Det foreslås å erstatte fysisk utleggelse av søknader med tilgjengeliggjøring av søknader på konsesjonsmyndighetens nettsider. Dette virker logisk og på høy tid og SBE støtter derfor opp om dette og venter at forslaget implementeres umiddelbart.

Lovfesting detaljplanfase og byggefrister

En innføring av lovfesting av detaljplanfasen, samt innføring av nye byggefrister virker også hensiktsmessig for å få fart på utbyggingen av både nett og kraftproduksjon. SBE ser dette også i sammenheng med utformingen av konsesjonssøknadene, slik at disse i utgangspunktet blir så presise og utfyllende som mulig og dermed ikke blir avslått tidlig i en saksbehandling.

Erfaringen viser også at det er viktig med klare og kortere byggefrister, noe også Regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet påpekte. I flere tilfeller, spesielt i vindkraftutbygginger, har vi sett at utbyggingen har funnet sted så langt i ettertid at fundamentale og tekniske forhold har endret seg betydelig.

SBE støtter opp om de fleste av forslagene til departementet, men vil igjen påpeke nødvendigheten av å styrke NVE og vurdere å tilføre ytterligere ressurser. Fortsatt vil NVE spille en vesentlig rolle for å få fortgang i både nett- og kraftutbygging., Da må ressursene de har tilgjengelig stå i forhold til behovet.

Med vennlig hilsen

Truls Wickholm

Direktør for Samfunnsbedriftene Energi